

Державна
служба України
з надзвичайних
ситуацій

Інститут
державного
управління у сфері
цивільного захисту

НІСД НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
NATIONAL INSTITUTE
FOR STRATEGIC STUDIES NISS

Federal Office
of Civil Protection and
Disaster Assistance

UNITED NATIONS
UKRAINE

Recovery and Peacebuilding Programme

**XVIII Міжнародна спеціалізована виставка
“Технології захисту/ПожТех-2019”**

МАТЕРІАЛИ

**21 Всеукраїнської науково-практичної
конференції (за міжнародною участю)**

**РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ В СУЧАСНИХ
БЕЗПЕКОВИХ УМОВАХ**

8 жовтня 2019 року, м. Київ

УДК 355.58+001.3
ББК 72(4Укр)+74.40+68.9

Розвиток цивільного захисту в сучасних безпекових умовах: Матеріали 21 Всеукраїнської науково-практичної конференції (за міжнародною участю). – Електронне видання комбінованого використання. – Київ: ІДУЦЗ, 2019. – 324 с.

Civil Protection Development under Current Conditions of Safety: Proceedings of the 21st All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (with international participation). – Local and wide-spread propagation electronic publication. – Kyiv: IPASCP, 2019. – 324 p.

Розглянуто питання, пов'язані з виконанням завдань щодо протидії загрозам національної безпеки у сфері цивільного захисту в сучасних безпекових умовах. Викладено сучасні погляди науковців і практиків щодо переходу від системи державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки до системи запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та профілактики пожеж, а також досягнення науки і техніки щодо підвищення спроможностей сил цивільного захисту до реагування на надзвичайні ситуації.

Матеріали конференції зацікавлять широке коло фахівців, діяльність яких пов'язана із провадженням заходів цивільного захисту, а також науковців, які здійснюють наукові дослідження у зазначеній сфері.

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-7595-58-7

© ІДУЦЗ
© Автори

Зубчик О.А. Публічне управління та адміністрування у сфері цивільного захисту: протидія сучасним викликам і загрозам через реалізацію пріоритетів сталого розвитку та забезпечення конкурентоспроможності держави (до проекту Нової стратегії національної безпеки України)	107
Іванов Є.В., Стецюк Є.І., Стрілець В.М. Уточнення особливостей локалізації вибухонебезпечних предметів за результатами підконтрольної експлуатації захисних пристроїв	110
Ісмагілов І.Н., Ісмагілов А.І. Метод обробки статистичної інформації параметрів оцінки тактичних можливостей оперативно-рятувальних сил	112
Калиновський А.Я., Коваленко Р.І. Розробка прогнозу моделі визначення чисельності небезпечних подій та надзвичайних ситуацій	114
Карабин В.В. Аналіз наслідків надзвичайних ситуацій пов'язаних з вуглевидобутком у Львівсько-Волинському кам'яновугільному басейні	117
Кирилів Я.Б. Перспективні методи діагностики технічного стану відцентрових pomp в оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України	119
Ковалишин В.В., Марич В.М., Гусар Б.М. Аналіз методик випробувань вогнегасних порошків спеціального призначення	122
Коваль М.С., Литвин А.В. Функції інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти ДСНС України	125
Ковальов О.С., Мазуренко В.І., Єлісеєв В.Н. Організації спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту	127
Колосков В.Ю., Рашкевич Н.В. Ідентифікація небезпеки місць видалення твердих побутових відходів	130
Кондратенко О.М., Бурменко О.А. Обґрунтування вибору найкращої системи паливоподачі для ДВЗ аварійно-рятувальної техніки	133
Кондратенко О.М., Деркач Ю.Ф., Коваленко С.А. Визначення впливу зміни напору на вході у пожежний ствол на геометричні характеристики траєкторії руху струменя ідеального текучого середовища з нього	136
Копан О.В., Єременко С.А., Мельник В.І. Науково-аналітичне забезпечення стратегічного управління у сфері громадської безпеки і цивільного захисту	139
Кравченко Ю.П. Внутрішній контроль, як важлива складова реформування системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій	141
Кропива М.О., Майборода А.О., Нуянзін В.М., Однороженко Д.С., Марченко І.А. Ефективність заходів протипожежного захисту у підкапотному просторі автомобілів	145

6. Ковалишин В.В., Марич В.М., Гусар Б.М. та ін. Обґрунтування методики випробувань вогнегасних порошків спеціального призначення. *Пожежна безпека*. 2018. № 33. С. 53-59.

*Коваль М.С., к.пед.н., професор,
Литвин А.В., д.пед.н., професор*

ФУНКЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДСНС УКРАЇНИ

Становлення інформаційного суспільства в галузі освіти передбачає масове та безперервне впровадження комп'ютерної та телекомунікаційної техніки і використання глобальної мережі в закладах освіти всіх рівнів. Основними цілями інформатизації навчання та виховання є підвищення якості професійної освіти. Досягти цієї мети можливо в разі створення в кожному закладі власного інформаційно-освітнього середовища (ІОС). У ЗВО ДСНС України ІОС має забезпечити: формування професійної компетентності, наукового світогляду та інформаційної культури майбутніх фахівців служби цивільного захисту; підвищення творчого потенціалу, становлення професійної самосвідомості та креативності кожного курсанта та студента.

Можливості інформаційно-освітнього середовища закладу визначаються його компонентами та їх функціями. Ці функції на практиці служать критеріями вибору освітніх засобів ІКТ, які використовуватимуться в процесі професійної підготовки. Визначені закладом завдання та сформульовані функції дають змогу розробити структуру ІОС і запропонувати відповідні вимоги до побудови і реалізації цього середовища в освітньому процесі. Після детального аналізу наукової літератури [1, 2 та ін.] ми визначили таку сукупність різнопланових функцій ІОС закладу вищої освіти ДСНС України:

Системотвірна функція – спрямована на взаємопроникнення та взаємозв'язок усіх аспектів професійної підготовки фахівців служби цивільного захисту в модель інформаційно-освітнього середовища ЗВО із специфічними умовами навчання; забезпечує цілісність процесу формування знань, умінь і навичок з усіх навчальних дисциплін та ціннісних орієнтацій особистості, інтегрування компонентів професійної компетентності майбутніх фахівців.

Світоглядно-аксіологічна функція – визначає розвиток у курсантів і студентів власного світорозуміння та професійної позиції, побудову ієрархії цінностей, духовно-моральних і морально-етичних характеристик відповідно до загальноцивілізаційної аксіологічної шкали.

Мотивувальна функція – пов'язана з урахуванням потреб студентів і курсантів, підвищенням мотивації навчально-пізнавальної діяльності і стимулюванням їх до послідовного просування по освітньому маршруту.

Інформаційно-забезпечувальна функція – відбір і надання інформації та знань, орієнтованих на профіль професійної діяльності, що гарантує своєчасне одержання навчальних матеріалів у адекватній формі, формування системи знань і умінь студентів, набуття професійної компетентності.

Комунікативна функція – налагодження і підтримка інформаційних зв'язків і педагогічної взаємодії з викладачами і діалог суб'єктів освіти в освітньому середовищі, а також із зовнішнім інформаційним простором.

Професійно-спрямувальна функція – забезпечує формування професійно важливих якостей, психологічних знань, умінь і навичок, які дають змогу майбутнім фахівцям сформуванню готовності до дій у надзвичайних ситуаціях, що передбачає навчання у професійному контексті, коли засобами ІКТ створюються обставини і ситуації, максимально наближені до реальних.

Науково-аналітична функція – пов'язана з дослідженням необхідного та реального рівня інформатизації освітньої системи; виявленням напрямів оптимізації процесу ІКТ-забезпечення навчально-пізнавальної, виховної та професійної діяльності, розвитку інтелекту, особистих креативних якостей курсантів і студентів, формування інформаційної культури суб'єктів навчання.

Соціальна функція – передбачає формування необхідних якостей особистості, виховання моральних, поведінкових і світоглядних стандартів професійної діяльності, поведінки, високого рівня соціальної свідомості та відповідальності для підвищення рівня їхньої адаптації та соціалізації.

Методична функція – визначає проектування, реалізацію та вдосконалення сучасного навчально-методичного комплексу (стратегій, форм, методів, технологій і програм), що дає змогу гарантувати професійну кваліфікацію випускників на рівні державних стандартів вищої освіти.

Технологічна функція – дозволяє впроваджувати і застосовувати сучасні освітні ІКТ, ефективні електронні ресурси і засоби, а також навчати обґрунтовано обирати і використовувати новітні технології, призначені для налагодження, здійснення й обслуговування навчально-пізнавальної інформаційної взаємодії та фахової діяльності.

Організаційно-управлінська функція – спрямована на реалізацію оперативного адміністрування та управління за допомогою послідовного планування та проектування, організації, координування освітнього процесу та своєчасного комплексного контролю навчальних досягнень майбутніх фахівців, неперервного моніторингу із налагодженням дієвого зворотного зв'язку.

Прогностично-коригувальна функція – зумовлює стратегію розвитку освітнього середовища шляхом використання визначення довгострокових напрямів і тенденцій підготовки фахівців, коригування їхньої подальшої діяльності, а також усвідомлення перспектив інформатизації.

Отже, зазначені функції ІОС розглядаємо як базові, провідні в освітньому процесі ЗВО із специфічними умовами навчання. Їх реалізація дає змогу перебудувати процес професійної підготовки, добитися якісно кращого управління навчально-виховною діяльністю. ІКТ, безперечно, дає змогу враховувати індивідуальні особливості курсантів і студентів, а головне – проводити інтерактивне, діалогове навчання, коли вони своїми діями самі змінюють навчальну ситуацію та є її активними учасниками. Це потребує створення та імплементації нових підходів до професійної підготовки у закладах вищої освіти ДСНС України.

Цитована література

1. Козяр М.М. Модернізація навчально-виховного процесу на основі використання єдиного інформаційно-освітнього середовища. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків: НТУ “ХПІ”. 2011. № 1. С. 3-8.

2. Освітнє середовище для підготовки майбутніх педагогів засобами ІКТ / за ред. проф. Р.С. Гуревича. Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2011. 348 с.

*Ковальов О.С., к.військ.н., доцент,
Мазуренко В.І., к.військ.н., доцент,
Слісєєв В.Н., к.т.н., доцент*

ОРГАНІЗАЦІЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ОБ’ЄКТОВИХ НАВЧАНЬ І ТРЕНУВАНЬ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Проведення заходів щодо організації спеціальних об’єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту завжди було складним питанням у запобіганні надзвичайних ситуацій. В даній статті ми надаємо наш підхід з організації та проведення спеціальних об’єктових навчань і тренувань з питань ЦЗ.

Організація та проведення спеціальних об’єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту – це один із складних заходів, що проводиться на об’єктовому рівні [2, 3]. Згідно з рекомендаціями ДСНС, територіальні курси, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (далі – центри) надають методичний супровід підприємствам, установам, організаціям, що проводять дані заходи на своїй території.

Методичний супровід підприємств, установ, організацій, що проводять спеціальні об’єктові навчання і тренування з питань ЦЗ (далі – методичний супровід) це – комплекс заходів, що проводиться із посадовими особами підприємств, установ, організацій, на яких покладено виконання обов’язків щодо організації та проведення заходів цивільного захисту територіальними курсами, навчально-методичними центрами цивільного захисту та безпеки життєдіяльності у взаємодії із територіальними управліннями ДСНС України з метою забезпечення успішної практичної підготовки у сфері цивільного захисту.

Плановість та організований підхід до проведення спеціальних об’єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту та методичний супровід є запорука успішного їх виконання. Тому на початку навчального року в центрах розробляється план роботи щодо здійснення методичного супроводу на основі затверджених керівником місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування план-графіків проведення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов’язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту на підприємствах, в установах, організаціях [4]. При розробленні плану роботи необхідно врахувати специфіку здійснення методичного супроводу для конкретних підприємств, установ та організацій.